

UMEÅ UNIVERSITET

REGEL OCH HANDLÄGGNINGSORDNING FÖR PRAKTIK OCH STUDIERESOR VID MEDICINSKA FAKULTETEN

Typ av dokument:	<i>Regel</i>
Datum:	<i>2025-04-07</i>
Dnr:	<i>FS 1.1-35-23</i>
Beslutad av:	<i>Fakultetsnämnden</i>
Giltighetstid:	<i>Tills vidare</i>
Område:	<i>Utbildning och forskning</i>
Ansvarig förvaltningsenhet:	<i>Medicinska fakultetens kansli</i>
Ersätter dokument:	<i>Regler och handlägningsordning för praktik och studieresor vid Medicinska fakulteten (2023-04-04, FS 1.1-25-23)</i>

2025

Medicinska fakulteten, Umeå universitet

Innehållsförteckning

1. Beskrivning.....	3
2. Bakgrund.....	3
3. Definitioner.....	3
4. Praktikplacering.....	6
5. Förtursregler vid praktikplaceringar.....	7
6. Bidrag och ersättningar till studerande för merkostnader vid praktik och studieresor	7
6.2 Reseersättning	8
6.3 Kostnader vid studieresor	9
6.4 Ersättnings- och utbetalningsprinciper	9
7. Övrigt	10

1. Beskrivning

Denna regel beskriver hur praktik och studieresor ska administreras vid Umeå universitet. Ytterligare information finns i respektive fakultets (och Lärarhögskolans) handläggningsordningar för praktik och studieresor.

2. Bakgrund

Denna regel gäller för all praktik och alla studieresor vid Umeå universitet och vänder sig i huvudsak till anställda som administrerar dessa ärenden. Varje fakultet (samt Lärarhögskolan) som har utbildningar som innehåller praktik eller studieresor ska därutöver fastställa en egen handläggningsordning.

Medicinska fakultetens handläggningsordning utgår från Regel för praktik och studieresor vid Umeå universitet (dnr 1.1-2252-22) som fastställts av rektor 2022-12-02. Medicinska fakultetens handläggningsordning kompletterar med specifika regler enbart för Medicinska fakulteten. Medicinska fakultetens handläggningsordning ses nedan i oformaterad text.

3. Definitioner

Praktik

Praktik är när en student tillbringar en viss avsatt tid för att få praktisk erfarenhet av konkreta arbetsuppgifter i en för utbildningsprogrammet relevant verksamhet utanför högskolan.

Vid Umeå universitet benämns ett praktikinslag på kurs för Verksamhetsförlagd utbildning (VFU), praktik, klinisk praktik, eller auskultation beroende på fakultet och utbildningsområde.

Praktik/VFU-period

Det tidsintervall som utgör praktik.

Praktik/VFU-plats

Den arbetsplats/motsvarande där praktik/VFU-perioden är förlagd.

Praktikort

Den ort där praktik/VFU-platsen finns.

Studieort

Den ort där undervisningen huvudsakligen bedrivs¹ eller den ort som en distansförlagd utbildning är knuten till. I denna regel likställs bostadsort och studieort för student som läser ortsoberoende utbildning. Avvikelser från denna definition ska anges i

¹ Enligt uppgift i Ladok

*fakulteternas/Lärarhögskolans
handläggningsordning.*

Bostadsort

Den ort där studenten är folkbokförd.

Reseersättning

*Ersättning för reskostnad med anledning av
praktik/studieresa. Avser ej eventuella utgifter och
omkostnader i samband med resan.*

Boendebidrag

*Bidrag för merkostnader på grund av dubbelt boende
(studie-/bostadsort respektive praktikort).*

Studiebesök/studieresa

*Kursgemensamt besök i studiesyfte på annan plats än
universitetets lokaler.*

Medicinska fakultetens handläggningsordning

Utlandspraktik

Praktik vid sjukhus/vårdinrättning/lärosäte eller annan
för utbildningsprogrammen relevant verksamhet
utanför Sveriges gränser.

Verksamhetsintegrerat lärande (VIL)

Verksamhetsintegrerat lärande (VIL) är ett
samlingsbegrepp för de pedagogiska modeller som
bygger på samverkan och integrering mellan högre
utbildning och arbetsliv.

VIL kan ske i form av VFU, studiebesök eller
auskultation inom öppen och sluten hälso- och sjukvård,
tandvård, omsorg eller annan relevant verksamhet.
Inom VIL sker också interprofessionellt lärande (IPL).

Interprofessionellt lärande (IPL)

I det verksamhetsintegrerade lärandet inryms såväl
professionsträning och interprofessionellt lärande. Det
interprofessionella lärandet består i att studenter från
flera program lär tillsammans för att utveckla och träna
sin interprofessionella kompetens, alltså förmågan att
samverka i sina framtida yrkesroller.

Auskultation

En till tre student(er) inom utbildningen vistas på en
arbetsplats under en kortare tid (en till tre dagar) för att
följa verksamheten. Studenten deltar aktivt genom att
gå bredvid en anställd och iaktta dennes arbete.
Studenten utövar själv inga praktiska moment.

Förväntningar på mottagande verksamhet:

- Auskultation kräver mottagande och handledning som kan innefatta t.ex. beskrivning av verksamheten och roller, hygienriktlinjer, instruktioner vad gäller sekretess och säkerhet samt information inför möte med patienter, etc.
- Tillhandahålla arbetskläder.
- Registrera närvaro.
- Personal som tar emot vid auskultation kallas handledare.
- Antalet studenter per handledare är begränsat (en till tre per tillfälle).
- Inga examinerande moment utförs av mottagande verksamhet.

Förväntningar på kursgivande institution:

- Kursgivande institution ansvarar för eventuell bedömning eller examination av uppgifter studenten fått med sig till auskultationen.
- Uppföljning av auskultationen ska vara tydliggjord för studenten.

Studiebesök

En större grupp studenter som under högst en dag besöker arbetsplatsen. Studenterna utövar inga praktiska moment.

Förväntningar på mottagande verksamhet:

- Studiebesök kräver att mottagande verksamhet avsätter en person som kan ge information om t.ex. beskrivning av verksamheten utifrån studiebesökets syfte, hygien, instruktioner vad gäller sekretess och säkerhet inför möte med patient.
- Tillhandahålla arbetskläder.
- Registrera närvaro.
- Personal som tar emot vid studiebesök kallas handledare.
- Inga examinerande moment utförs av mottagande verksamhet.

Förväntningar på kursgivande institution:

- Kursgivande institution ansvarar för eventuell bedömning eller examination av uppgifter studenten fått med sig till studiebesöket.
- Uppföljning av studiebesöket ska vara tydliggjord för studenten.

4. Praktikplacering

Det är universitetet som ansvarar för att erbjuda praktikplats om praktik utgör obligatoriskt utbildningsinslag. Valbara eller fria kurser kan inrymma praktik där studenten själv ordnar praktikplats. Formerna för detta regleras i respektive fakultets/Lärarhögskolans handläggningsordning.

Antalet praktikplatser som universitetet kan ordna på studieorten och inom rimligt pendlingsavstånd (mellan bostad och praktikplats) kan i vissa fall vara begränsade. En student kan i sådana fall bli anvisad en placering som kräver boende på en annan ort än studie- eller bostadsorten. Det är då särskilt angeläget att praktikplaceringen meddelas i god tid. Avståndet till praktikort och huruvida det är rimligt att pendla, eller ordna boende på praktikort, regleras i respektive fakultets (och Lärarhögskolans) handläggningsordning.

- En praktikplats som inte kräver boende på annan ort än studie- eller bostadsorten ska i normalfallet meddelas studenten minst två veckor innan praktiken påbörjas.
- En praktikplats som innebär boende på annan ort än studie- eller bostadsorten ska i normalfallet meddelas studenten senast en månad innan praktiken påbörjas.
- I förekommande fall ska det finnas information i utbildningsplanen om att praktikplats på annan ort kan bli aktuell.

Det kan uppstå situationer som Umeå universitet ej råder över vilket leder till att dessa tidsramar blir förskjutna, t.ex. att en praktikplats lämnar ett sent återbud. Eventuell avvikelse från ovan utfäst tid för underrättelse om placering ska, så snart den identifierats, meddelas berörd student tillsammans med information om tidpunkt när ny praktikplats kan vara fastställd.

Extern huvudman som erbjuder praktikplats kan i vissa fall kräva att student uppfyller vissa krav för att få genomföra praktiken inom huvudmannens verksamhet. Sådana krav kan exempelvis handla om att studenten lämnar utdrag från Polismyndighetens belastningsregister, uppvisar bevis på genomförd vaccination eller andra liknande krav. För student som inte uppfyller sådana villkor ska det utredas om möjlighet till annan praktikplats. Om det inte är möjligt så ska kursansvarig institution eller motsvarande tillsammans med berörd student se över studentens studieplan. Saknas det förutsättningar för studenten att nå kurs- eller examensmålen kan det bli aktuellt för studenten att ansöka om studieuppehåll eller anmäla studieavbrott. Kursansvarig institution eller motsvarande ska i god tid innan praktikplacering informera studenterna om sådana krav ställs av extern huvudman.

Fakulteterna (och Lärarhögskolan) ska i sina handläggningsordningar tydliggöra hur studenten får information om vart han eller hon ska vända sig om något händer på praktikplatsen, till exempel om studenten känner sig utsatt för kränkningar eller trakasserier.²

Medicinska fakultetens handläggningsordning

Verksamhetsförlagd utbildning/klinisk praktik genomförs i nära samverkan med sjukvårdsregionerna i den norra regionen. Den kliniska undervisningen sker också i samverkan med kommuner och privata vårdgivare.

² Se även handläggningsordning – stöd till chefer vid hantering av kränkande särbehandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.

Medicinska fakulteten upprättar avtal om verksamhetsförlagd utbildning med samtliga sjukvårdsregioner i Norra regionen samt med ett stort antal kommuner, främst i Västerbotten men också i närliggande län. VFU-avtal upprättas inte för läkare-och tandläkarutbildningarna med hänvisning till ALF-respektive TUA-avtalen.

Rimligt dagspendlingsavstånd till praktikorten bedöms innebära maximalt 90 minuters resande enkel väg, när det finns kollektivtrafik, som buss eller tåg att tillgå.

Om student vid Medicinska fakulteten upplever sig utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling under praktik eller verksamhetsförlagd utbildning uppmanas studenten att rapportera detta i enlighet med de rutiner som tydligt ska finnas tillgängliga på alla utbildningsprogramms interna sidor

5. Förtursregler vid praktikplaceringar

Vid konkurrens om praktikplatser gäller förtursregler i följande ordning:

1. *Medicinska skäl*
2. *Ensam vårdnadshavare till barn under 18 år*
3. *Vårdnadshavare till barn under 8 år*
4. *Vård av funktionshindrad eller svårt sjuk nära anhörig*
5. *Studerandefackligt arbete eller aktiv forskning*
6. *Andra tungt vägande personliga eller sociala skäl, exempelvis elitidrottande student som har avtal med Umeå universitet.*

Skäl ska styrkas med intyg från behörig intygsgivare. Det ska dessutom styrkas att åberopade förtursskäl kräver närvaro på viss ort eller praktikplats.

Medicinska fakultetens handläggningsordning

Ansökan om förtur ska göras inför varje termin i god tid enligt det datum som programmen stipulerat. Senaste datum för förtursansökan ska framgå på programmens Canvassida, tydligt för studenter att ta del av.

När en student åberopar förtur enligt punkt 5 Studerandefackligt arbete så ska detta styrkas med ett giltigt intyg från Umeå Medicinska Studentkår (UMS) som undertecknats av ordförande.

6. Bidrag och ersättningar till studerande för merkostnader vid praktik och studieresor

Studerande som gör obligatorisk praktik på annan ort än studieorten ska beviljas reseersättning samt bidrag för boendekostnad enligt reglerna om reseersättning och boendebidrag nedan. En förutsättning för bidrag och ersättning är att praktiken/studieresan är obligatorisk i kurs- eller

utbildningsplan. Det ska av fakultetens/Lärarhögskolans handlägningsordning framgå om dessa regler tillämpas inom valbara kurser i utbildningsprogram. Vid praktik utomlands gäller andra förutsättningar, vilka regleras i fakultetens/Lärarhögskolans handlägningsordning.

För student som hyr bostad på praktikorten under praktikperioden utgår boendebidrag samt reseersättning för resa till praktikorten vid praktikperiodens början samt för returrese vid periodens slut. Ersättning utgår även för eventuella resor i samband med obligatoriska sammankomster på studieorten under löpande praktikperiod. Vid långa sammanhållande praktikperioder kan ytterligare "hemresa" ersättas. Eventuell rätt till ersättning för ytterligare resor ska definieras i fakultetens/Lärarhögskolans handlägningsordning.

För student som gör praktik på ort där daglig pendling mellan studie-/bostadsort och praktikort är möjlig utgår reseersättning för dagliga resor (pendlingsresa). Vid beslut om ersättning ska kostnader för dagliga resor mellan studie-/bostadsort och praktikort (pendling) ställas i relation till kostnader för boende på praktikorten med utgångspunkt att det billigaste alternativet ska väljas.

Medicinska fakultetens handlägningsordning

Om en student önskar ordna en egen praktikplacering ska ansvarig lärare godkänna praktikplatsen. Ersättning när studenten önskar ordna egen praktikplacering styrs av respektive programråds handlägningsordning.

6.1 Boendebidrag för dubbelt boende

Boendebidrag utgår till studerande som måste ha kvar ordinarie bostad samtidigt som det på grund av avstånd krävs annan bostad på praktikorten. Ersättningen utgår med den faktiska kostnaden för bostaden på praktikorten upp till ett maximalt boendebidrag. Detta ska årligen uppräknas med statligt pris- och löneindex och fastställas av Ekonomienheten varefter de meddelar respektive fakultet (och Lärarhögskolan). Vid praktikperiod kortare än en månad kan beloppet minskas proportionellt. Hur detta hanteras ska framgå av fakultetens/Lärarhögskolans handlägningsordning.

Vid särskilda skäl kan en högre ersättning beviljas, till exempel om en studerande drabbats av onormalt höga boendekostnader orsakade av kursansvarig institutions handläggning. Prefekt/motsvarande vid kursansvarig institution/enhet beslutar om högre ersättning.

Kostnad för dubbelt boende ska styrkas med hyreskontrakt/kvitton för båda bostäderna.

Medicinska fakultetens handlägningsordning

En student som beviljats studietid utomlands inom ramen av ett utbytesavtal får hjälp av värduниверситетet med att ordna bostad/studentrum. Studenter som åker ut på egen hand måste själva ordna bostad. Hyres- och boendekostnader betalas av studenten själv.

6.2 Reseersättning

Resorna ska företas med billigaste möjliga färd sätt. I normalfallet ska allmänna kommunikationsmedel utnyttjas. Skälig restid ska beaktas, till exempel kan eventuellt utlägg för expressbuss medges om det avsevärt förkortar restiden. Milersättning för resa med egen bil erhålls endast om allmänna kommunikationsmedel saknas eller om transport med dessa medför en avsevärt längre restid. Även medicinska skäl, som styrks genom läkarintyg, kan ge rätt till bilersättning.

När två eller fler studenter gör praktik på samma ort där resa med bil är nödvändig ska samåkning ske där så är möjligt. Vid samåkning kan medpassagerare ej beviljas reseersättning.

Anslutningsresor ersätts inte. Med anslutningsresa avses resa från bostad till utgångspunkten för första etappen för en resa, t.ex. till buss-/tågstation, samt resor i övrigt, som till exempel dagliga resor inom område där månadskort för lokaltrafik (tätortstrafik) gäller. Vid flygresor betraktas resa med flygbuss som en etapp av resan och kostnaden ersätts.

Dagliga resor inom område där månadskort för lokaltrafik (tätortstrafik) gäller, ersätts inte.

Vid beräkning av reseersättning ska resan antingen räknas från bostadsorten eller studieorten och det billigaste alternativet ska väljas. Då det gäller ortsoberoende utbildning (exempelvis nätbaserad utbildning) gäller att resan antingen räknas från bostadsorten eller Umeå och det billigaste alternativet ska väljas. Vid utlandspraktik kan särskilda ersättningsnivåer gälla, se handlägningsordning för respektive fakultet/Lärarhögskolan.

Studerande som erhåller bidrag för dubbla boendekostnader under praktikperiod kan ej erhålla ersättning för dagliga resor mellan den tillfälliga bostaden och praktikorten. Undantag från denna regel medges om man anvisas praktik på ort där det ej går att finna bostad på praktikorten.

För att reseersättning ska betalas ut ska kostnaderna styrkas med kvitton/biljetter. Biljett ska bokas på så sätt att det är möjligt att styrka kostnaden. Om en student själv väljer att resa med egen bil kan ersättning motsvara kostnaden för allmänna kommunikationsmedel erhållas utan kvitto.

Om resa med egen bil beviljats utgår milersättning med det skattefria belopp som fastställts av Skatteverket. Vid resa med egen bil utgår ingen ersättning för bagagetransport eller medpassagerare. Ersättning utbetalas inte heller för parkeringsplats eller garage.

Medicinska fakultetens handlägningsordning

Resebidrag betalas ut enligt fastställda schablonbelopp fastställda av Utbildningsstrategiska nämnden (2021-03-29) *Resebidrag vid utlandsstudier - riktlinjer för programråden* För studentutbyten inom Erasmus, Nordplus och Linnaeus Palme gäller extern finansiering.

6.3 Kostnader vid studieresor

Studieresa som är inskriven i kursplan är obligatorisk för den studerande. För obligatorisk studieresa står respektive institution/enhet för kostnader för resa utanför område där månadskort för lokaltrafik (tätortstrafik) gäller. Detsamma gäller eventuella kostnader för logi. Detta gäller oavsett om resan görs innanför eller utanför landets gränser.

6.4 Ersättnings- och utbetalningsprinciper

Studenten ansvarar för att redovisa kvitton och övriga erforderliga dokument till ansvarig handläggare som granskar, godkänner och konterar. Utbetalningsordern signeras och därefter skickas underlaget till Personalenheten som gör utbetalning till studenten. Se vidare i fakultetens/Lärarhögskolans handlägningsordning.

Medicinska fakultetens handlägningsordning

Beslut om resebidrag för utbytesstudier tas i respektive programråd. Studenterna fyller därefter i

erforderlig blankett om ersättning/bidrag, som internationellt ansvarig skriver under och skickar tillsammans med ett protokollsutdrag till ekonomiadministratör på Medicinska fakultetens kansli.

7. Övrigt

Medicinska fakultetens handläggningsordning

Fastställda riktlinjer för utbytesstudier:

- Medborgare i ett av de nordiska länderna (Gäller Nordplus/Nordlys)
 - Har studerat minst ett år vid Umeå universitet
 - Goda studieresultat
 - Dokumenterade goda kunskaper i undervisningsspråket
 - Garanterad av institutionen/-erna att studierna får tillgodoräknas
 - En god ambassadör för fakulteten och Umeå universitet
 - Student som befinner sig i slutet på sitt utbildningsprogram prioriteras vid fördelning av befintliga stipendier/medel liksom student som aldrig tidigare tilldelats medel
 - Student kan inte tilldelas Linnaeus Palme- eller Erasmusstipendium vid fler än vid ett tillfälle under utbildningstiden, gäller även resebidrag från programkommittéerna
 - Student som erhåller stipendium eller resebidrag skall senast en månad efter hemkomsten inlämna en skriftlig rapport till institutionens internationella kontaktperson
- Studenten bekostar själv där så värduniversitetet/landet kräver: språkprov, vaccination, visum etc. (Beslut 1998-01-27 av medicinska fakultetens Internationella kommitté)
- Ersättningsnivåer för platser inom verksamhetsförlagd utbildning

Vårdutbildningar samt logopedprogrammet, tandhygienistprogrammet

Ersättningsnivå för verksamhetsförlagd utbildning, praktik utgår i enlighet med regionalt avtal* och regleringsbrev med anledning av statens övertagande av huvudmannaskapet för vårdutbildningar.

Läkarprogrammet

Ersättning för platser för klinisk praktik utgår i enlighet med beslut i ALF-kommittén.

Tandläkarutbildning

Ersättning via TUA medel i enlighet med TUA-avtalet.

Tandteknikerprogrammet

Ersättning utgår inte för verksamhetsförlagd utbildning.

*Regionalt avtal om verksamhetsförlagd utbildning. Detta avtal är ett principavtal mellan å ena sidan Norra sjukvårdsregionförbundet, som företrädare för medlemsregionerna Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten samt å andra sidan Umeå universitet, Luleå tekniska universitet och Mittuniversitet om samarbete kring verksamhetsförlagd utbildning, i den norra sjukvårdsregionen (Dnr: FS 1.6.1-436-21)